

Akuunerulersitsinissaq pillugu Naalakkersuisut nalunaarusiamik saqqummiussinissamut Inatsisartunit suliakkerneqarnissaannik aalajangiinissamut siunnersuut. Nalunaarusiami ersersinneqassaaq inatsisartut oqaatsit pillugit inatsisaanni § 5, imm. 1 naapertorlugu kalaallisut oqaatsinik ilinniarnissamut pisinnaatitaaffik qanoq sunniuteqarnerseq, sunniutaalu naammaginartutut isigineqarsinnaanersq. Taamaangippat sunniutaasup amigaataanerani naammaginanginneraniluunniit aporfiit suunersut paasissutissiissutigineqarnissaat kissaatigineqarpoq. Nalunaarusiami oqaatsinik ilinniarnissamut pisinnaatitaaffiup inatsimmi § 5, imm. 2 tunngavigalugu nalunaarusiuunneqarnissaa tamatumalu qanoq pinissaa inassutigineqassaaq. Peqatigitillugulu nunatsinni inuiaqatigiinnut, kulturimut, ileqqunut, peqatigeeriaatsinut naleqartitanullu tunngatillugu assigisaanik malittarisassaqqartoqarnissaanik pisariaqartitsisoqarnerseq nalunaarusiami naliliisoqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit)

Pillugu

**Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap**

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassaaneerseqarnerani saqqummiunneqartoq

Suliarinninnermi Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut
Ilageeqarnermullu ataatsimiititaliap ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Steen Lyng, Atassut, Siulittaasq
Inatsisartunut ilaasortaq Vivian Motzfeldt, Siumut, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Randi V. Evaldsen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit

UPA 2015-imi ulloq 24. marts 2015 siullermeereernerani siunnersuut ataatsimiititaliap misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Siunnersuutikkut matumuunakkut siunnersuuteqartup kissaatigaa, akuunerulersitsinissaq pillugu Naalakkersuisut nalunaarusiornissamut peqquneqassasut. Nassuiammi tassani

ilaatigut Naalakkersuisut kalaallisut ilikkagaqarnissamut pisinnaatitaaffik oqaatsinut inatsimmi aalajangersarneqarsimasoq qanoq sunniussimanersoq nalilersussavaat, kiisalu sunniutaasut naammaginarnersut nalilersussallugu. Tamatumunnga malitsigitillugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinni pissutsinut, piorsarsimassutsimi, ileqquni, kiisalu inuttut aalajangiusimasani naleqartitanilu malittarisassanik aalajangersuinissamut pisariaqartitsisoqarnersoq nalilersussallugu.

2. Siunnersuutip inatsisartuni suliarineqarnera

Siunnersuutip siullermeerlugu suliarineqarnerani ataatsimut isigalugu siunnersuut Inatsisartunit Naalakkersuisunillu tapersersorneqarpoq. Taamaattorli oqallisigineqarpoq nassuiaatitut kissaatigineqartumi kikkut misissorneqassanersut. Taamaallillugu erseqqissaatigineqarpoq siunnersuutip inunnut kalaallit nunaani najugaqartunut ataasiinnarmik oqaasilinnut imaluunniit Danmarkimit nuuttunut, kisiannili aamma nunanit allanit nuuttunut amerligaluttuinnartunut tunngassuteqarnera.

Oqallinnermi Siunissami akuunerulersitsinissaq pillugu politikkeqarnissami pisariaqartut arlallit eqqartorneqarput uparuartorneqarlutillu. Tamatuma saniatigut akuunerulersitsinissamut suliniuteqarnissap pisariaqarnera eqqartorneqarpoq.

Siunnersuut Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut Iisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliamut eqqartugassanngorlugu aamma pissutsit tamakku misissorneqartussanngorlugit, nalunaarusiamilu kikkut pineqarnersut il. il. ingerlatinneqarpoq.

3. Siunnersuuteqartumik ataatsimeeqateqarneq

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnerminut atatillugu pissusissamisoorsoraa siunnersuuteqartoq siunnersuutip tunngavia pillugu eqqartuinissamut pitsaaqutaasumik aggersarneqarsinnaasoq. Ataatsimiititaliamit ulloq 5. maj 2015 siunnersuuteqartoq ataatsimiinnissamut aggersarneqarpoq. (Ilanng. 1)

Ataatsimiinnermi tassani siunnersuuteqartoq periarfissarsivoq siunnersuuteqarnerminut tunngavigisani itisilissallugit. Kinguneranik ataatsimiititaliap siunnersuuteqartullu siunnersuutip kingunerisinnaasai eqqartorpaat.

Ataatsimiinnerup tamatuma kingunerisaanik ataatsimiititaliamit paasineqarpoq, siunnersuutikkut matumuunakkut kalaallit nunaata akuunerulersitsinissami immikkoortumut qanoq eqeersimaartumik pissuseqarnissaa. Siunnersuut manna aqcutigalugu akuunerulersitsineq pillugu naasuaatissatut kissaatigineqartumi tamatuma aallartinnissaa kisaatigineqarpoq.

4. Siunnersuutip ataatsimiititaliamit suliarineqarnera

4.1 Akuunerulersitsinissaq pillugu nassuiaatip siunissami pitsaaqutissai.

Ataatsimut isigalugu ataatsimiititaliamit paasineqarpoq, nassuiaatissatut siunnersuut aqqutigalugu siunissami nunatta akuunerulersitsinissaq pillugu suliniuteqarnissaata aallartinneqarnissaanut pingaarutilimmik tunngavissaaajumaartoq. Taamaattumik nassuiaatissatut siunnersuutigineqartup akuunerulersitsinissaq pillugu politikikkissamut erseqqissumik tunngaviusinnaasut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq.

4.2 Inuttut akuunerulerneq aamma kulturikkut akuunerilerneq

Siunissami akuunerulersitsinissaq pillugu politikikkissamik nassiuuasiorneq sulinissamut tunngaviussappat, pisariaqarpoq akuunerulersitsinissamut immikkoortumi sapinngisamik pissutsit amerlasuut qulaajarneqarnissaat.

Akuunerulersitsinissaq kalaallisut oqaatsini qanoq paasineqarsinnaanersoq aamma qanoq paasineqartariaqarnersoq ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnermini eqqartorjaa. Iluatsittumik akuunerulersitsinissamut inuiaqatigiit qanoq aaqqissuussisimanersut paasinninnissamut apeqqutaalluinnarptoq uani ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, inuiaqatigiinnut akuunerulerneq tassaasoq inuk inuiaqatigiinnut akuulluortoq. Inuttaasup inuiaqatigiinnut akuulluortup inuiaqatigiit akuuffigisani inuttut kulturikkullu paasisimasaqarfigissavai. Tamanna ima isumaqarpoq, akuunerulerneq inuttut akuunerulernermik kiisalu kulturikkut akuunerulernermik oqaatigineqarsinnaasoq.

Tamatumunnga atatillugu Inuttut akuunerulernerup suliffissaqarniarnermut peqataanermut, peqatigiiffilerinermi peqataanermut, kiisalu allatut inuttut akuunerulernertut ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Paarlattuianilli kulturikkut akuunerulerneq inuttaasup inuiaqatigiillu sinnerisa akornanni naleqartitanik, malitassanillu paasinnittarnerannut tunngassuteqarpoq. Naleqartitatta taakku oqartussaaqataanerput, ilaqutariissuserput naligiissitaanerput aammalu kulturitsinnut paasinnittarnerput paasinarsisittarpaat. Peqatigisaanillu kulturikkut akuunerulernerup Kalaallit Nunaanni kulturikkut oqaluttuarisaanermilu ilisimasanik tunngaveqassalluni. Ataatsimut isigalugu inunnut ataasiakkaanut inuttut kulturikkullu akuunerulerneq inuiaqatigiussutitsimik ilisimasaqarnerussaaq. Taamaalillunilu inuk kalallit nunaanni akuunerulersimasoq tassaassaaq, inuiaqatigiit pisinnaatitaaffimminik, pisussaatitaaffimminik, inuiaqatigiit naleqartitaannik isumaqartitaanillu, ileqquinik, oqaluttuarisaaneranik, kulturianik, kulturikkut kingornussaaniq oqaasiinik, il.il. ilisimasaqalersimasoq.

4.3 Angunikkatut siunniussat

Siunnersuutip tunngavilersuutaani ersarissumik allassimavoq nassuiaasiornissamik kissaatigineqartumi anguniakkatut siunniussat tassaasut, kalaallit nunaannut nuuttut. Taamaalillugu inunnut timitalimmik kalaallit nunaannut nuuttunut akuunerulersitsinissatut

ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Akuunerulernissamut suliniutitut inummit kalaallit nunaannut nuuttumit akuunerulernissamut pimoorussisoqarnissaanik naatsorsuutiginnittoqartariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taamaalillugulu ilimagineqartariaqarpoq nuunnermut atatillugu nuuffimmi inuiaqatigiissutsimut nuuttoq arajutsiniangitsuussasoq. Piumassuseqarneq tamanna iluaqutaasumik atorluarneqarsinnaasoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Akuunerulersitsinissaq pillugu naasuiammi ataasiinnarmik oqaasilinnik kalaallit nunaanni najugaqartoqarnerata Naalakkersuisunit eqqumaffigineqarnissaa ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq. Taakkumi inuit pissuteqavillutik tamakkiisumik inuttut kulturikkullu akuunerulersinnaanngillat.

4.4 Nassuiaatip annertussusaa

Siunnersuuteqartup siunnersuutip tunuliaqutaanik itisiliinera kisaalu ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera aallaavigalugit, Naalakkersuisut minnerpaamik immikkoortunut ataani allassimasunut eqqarsaateqarnissaannik aammalu siunnersuut akuerineqassappat ersarissarneqarnissaat ataatsimiititaliamit sakkortuumik kaammattuutigineqarpoq:

- Inuutaasunut ataasiinnarmik oqaasilinnut kalaallit nunaanni najugaqavissunut inuuniarnikkut kulturikkullu akuunerulernissamut aporfissat suut piuppat?
- Inuutaasunut ataasiinnarmik oqaasilinnut kalaallit nunaanni najugaqavissunut inuuniarnikkut kulturikkullu sapinngisamik pitsaanerpaamik akuunerulernissaannut tigussaasumik suut neqeroorutigineqarpat?
 - Qulaani taaneqartut sivilisuumik sunniuteqarnissaannut tigussaasumik neqerooruteqartoqarnissaanut qanoq naatsorsuutigisaqartoqarpa?
 - Neqeroorutitut qulaani taaneqartunut aningaasartuutit qanoq amerlatigisut atuuppat?
 - Neqeroorutit qulaani taaneqartut pillugit inuttaasut ataasiinnarmik oqaasillit qanoq annertutigisumik ilisimatinneqartarpat?
- Inuttaasunut ataasiinnarmik oqaasilinnut kalaallit nunaanni najugaqartunut oqaatsitigut piginnaasaqalernissamut suut pisinnaatitaaffiuppat aamma suut periarfissaappat?

- Inuttut kulturikkullu akuunerulersitsinissaq anguniarlugu inunnut kalaallit nunaannut nuussimasunut tigussaasunik suliniuteqartoqarpa?
 - o Suliniutit taakku tunngavigalugit misilittakkat suut pigineqalersimappat?
 - o Suliniutinut taakkununga aningaasartuutigineqartut qanoq annertutigaat?
- Pisinnaatitaaffiit, pisortat, oqaatsinik ilinniarnissamut periarfissat peqqinnissaqarfiup neqeroorutai akileraartarnermut tunngasut il.il inunnut kalaallit nunaannut nuuttunut qanoq annertutigisumik ilisimatitsissutigineqartarpat?
- Inunnut kalaallit nunaannut nuuttunut akuunerulersitsinissaq annertunerusumik anguniarlugu paasissutissat suut tunniunneqarsinnaappat?
 - o Inunnut kalaallit nunaannut tikittunut paasissutissat taakku tunniunneqassagaluarpata nukissaqarniarnikkut iluaqutaasinnaaneri qanoq naatsorsuutigineqarpat?
- Inuit kalaallit nunaannut nuuttut paasissutissanik annertunerusunik kiisalu namminneq inuiaqatigiinnut nuuffigisaminnut qanoq ilillugit piunassuseqalersinneqarsinnaappat?

4.5 Akuunerulersitsiniarneq immikkut suliniarfissat

Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit nunarsuarmioqataanermit tunngatillugu namminneq paasisassarsiornerata annertusiartornera ilutigalugu nunatsinnut soqutiginnittut amerliartornissaat pissusissamisoortoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Akuunerulersitsiniarluni suliniutit aalluarnertariaqartut aammalu immikkut suliassaqarfittut ingerlanneqartariaqartut ataatsimiititaliaq aamma isumaqarpoq. Akuunerulersitsiniarluni suliniutini oqaatsinut inatsit atuuttoq kisimi toqqammavigineqarpallaarpoq. Nunatsinnili oqaatsit illersorniarlugit oqaatsinut inatsit inatsisitigut aqutissaasoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Oqaatsit nunami akuunerulersitsiniarnermi qularutissaanngitsumik pingaaruteqarput. Nunani avannarlerni sanilerisatsinni akuunerulersitsiniarluni anguniakkani tamanna aamma takussaavoq, taakkunani oqaatsit pingaartinneqarlutik. Taamaattorli ataatsimiititaliap takunnittarnera malillugu oqaatsinik piginnaasaqalernissap saniatigut akuunerulernissamut politikkeqartoqartariaqarpoq. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliagarnera tunngavigalugu, akuunerulersitsinissamut suliniutit tassaanngillat oqaatsinik ilinniarnissamut pisinnaatitaaffinnaat, kisiannili akuunerulernissamut politikki tigussaasoq aamma Kalaallit Nunaanni najugaqavissunut kiisalu kalaallit nunaannut nuuttunut inuiaqatigiinni tamani akuulluarlutik inooqataanissamut tunngavissaq.

Akuunerulersitsiniarnermut politikkeqarnerup siammasissumik akuunerulersitsiniaanermut tunngasuunissaa, kiisalu oqaatsinut inatsit oqaatsitsinnik illersuisuusussaasoq ataatsimiititaliamit pissusissamisoorutut isigineqarpoq

Taamaattumik akuunerulersitsiniaaneq immikkoortutut nammineersutut ingerlasariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Suliniutigineqartorpassuartut allatut akuunerulersitsiniarnermut immikkoortup aamma oqaatsinut inatsisip immunnut nalimmatsinniarneqarsinnaanerat qulakkeerneqartariaqarpoq. akuunerulersitsinarluni suliniutit aamma oqaatsitta illersorneqarnerat pillugit asortuuttuqannginnissaa, kisiannili suliniutit tamarmik inissaqartinneqarnissaat anguniarlugit nunami namminermit pissutsinut immikkoortumi akuunerulersitsiniarnermut immikkoortoq inissinneqarsinnaasoq ataatsimiititaliaq ilanngullugu isumaqarpoq.

Taamatut takunnissinnaaneq tunngavigalugu ataatsimiititaliaq isumaqanngilanginaq nassuiaat kissaatigineqartoq kultureqarnermut immikkoortumut inissinneqassasoq.

4.6 Ilisimasaniq ilanngutsitsineq

Akuunerulersitsiniarneq oqallisigineqartillugu erseqqilluinnartumik anguniakkatut siunniussat anguniakkat, takorluukkat, aporfissat kiisalu periarfissat paasineqarsimasartut killilerneqarsimasartullu ataatsimiititaliamit paasineqarpoq.

Tamatumunnga atatillugu Naalakkersuisut naasuaatip immikkoortuini soqutigisaqatigiinnik sapinngisamik amerlasuunik suleqateqarnissaannik kiisalu nassuiaatip immikkoortuini sapinngisamik amerlasuuni soqutigisaqatigiinnik suleqateqarnissaat ataatsimiititaliamit sakkortuumik kaammattuutigineqarpoq.

5. Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai

Inatsisartut suleriaasaanni § 33 imm. 1-mi takuneqarsinnaavoq, aalajangiussassatut siunnersuutip allaffissornermi aningaasatigullu kingunerisassai siunnersuutip tunngavilersuutaani allassimassasut

Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq siunnersuuteqartup siunnersuutaata piviusunnigortinneqarnerani aningaasatigut kingunissaritinneqartut naatsorsuutigineqartut AC-mik atorfeqartitanut aningaasartuutaasartutut ukioq ataaseq aamma ukiup aappaata affaanik aningaasartuutaasartunut 500.000 kr. aamma 750.000 kr. akornanni atorneqassasut.

Ataatsimiititaliarli isumaliutissiissut manna aqutugalugu allannguutissatut siunnersuummik tunniussaqqarpoq. Tamatumunnga atatillugu allannguutissatut siunnersuutip akuerineqarneratigut aningaasartuutissat amerlanerulaarnissaat ataatsimiititaliamit mattunneqarsinaanngilaq. Taamaattorli aningaasatigut kingunerisassat taamaaginnarnissaat ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

6. Ataatsmiititaliap innersuussutai

Qulaani allassimasut tunngavigalugit ataatsimiititaliaq **isumaqatigiittoq** allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussaqaarpoq:

”Akuunerulersitsinissaq pillugu Naalackersuisut nassuiaammik saqqummiussinissamik peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Naalackersuisut nassuiaammi inunnut Kalaallit Nunaannut nuuttunut siunnerfilimmik akuunerulersitsinissamik suliniuteqarneq pillugu nassuiaateqassapput. Naliliineq taanna inoqataanikkut kulturikkullu akuunerulersitsinermut attuumassuteqassaaq. Taamatuttaaq inunnut kalaallit nunaanni najugaqareersunut ataasiinnarmik oqaasilinnut inoqataanikkut kulturikkullu akuunerulersitsinerup naliliiffigineqarnera nassuiaammi takuneqarsinnaassaaq. Siunissami namminerisamik akuunerulersitsinissamut namminerisamik inatsiseqalernissami inunnut Kalaallit Nunaannut nuuttussanut kiisalu inunnut ataasiinnarmik oqaasilinnut Kalaallit Nunaanni najugaqareersunut suliniutaasussanik nassuiaat tamarmiusoq inerreqassaaq.

Allannguutissatut siunnersuut ataatsimiititaliamit **isumaqatigiittumit** akuerisassanngortinneqaarpoq.

Taama oqaaseqarluni kiisalu isumaliutissiisummi oqaatigineqartunut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaanniingassanngortippaa

Steen Lyngø, Formand

Vivian Motzfeldt

Randi V. Evaldsen

Peter Olsen

Mimi Karlsen